

UZASADNIENIE

Powód Miasto S. W., reprezentowany przez pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym, wniósł pozew przeciwko pozwanym: E. D., I. D., N. D. o opróżnienie i wydanie lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w W. oraz orzeczenie, że pozwanym nie przysługuje prawo do lokalu socjalnego, a także o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż pozwani zajmują przedmiotowy lokal bez tytułu prawnego, umowa najmu została bowiem wypowiedziana ze skutkiem na dzień 31 marca 2014 roku, gdyż pozwani nie wywiązywali się z obowiązku regulowania należności za lokal, jak i innych opłat obciążających najemcę. Wypowiedzenie zostało poprzedzone pismem z dnia 04 grudnia 2013 roku, zobowiązującym do zapłaty należności w terminie 30 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy, które jednak nie doprowadziło do spłaty zaległości. W świetle powyższego pozwani zostali wezwani do opuszczenia i zdania powodowi lokalu, czego dotychczas nie uczynili.

(pozew k. 1 - 2)

Na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015 r. pozwani wskazali, że nie kwestionują wypowiedzenia umowy najmu ze względu na zaległości czynszowe. Jednocześnie podali, iż zamieszkuje tam także M. M. (1). W związku z tym Sąd wezwał do udziału w sprawie M. M. (1) w charakterze pozwanego.

(protokół rozprawy z dn. 14.04.2014 r. k. 27-27v)

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2015 r. Sąd przyznał pozwanej N. D. pomoc prawną z urzędu w osobie radcy prawnego.

(protokół z rozprawy z dn. 24 lipca 2015 r. k. 34-34v)

W piśmie z dnia 07 marca 2016 r. pełnomocnik pozwanej N. D. wniósł o oddalenie wywiezionego w stosunku do pozwanej powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej N. D. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Z ostrożności procesowej, w razie uwzględnienia żądania opuszczenia i opróżnienia lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) w W. przez N. D. pełnomocnik wniósł o przyznanie pozwanej prawa do lokalu socjalnego. W uzasadnieniu pisma wskazano, iż N. D. w żadnym razie nie jest odpowiedzialna za istniejące zadłużenie z tytułu opłat czynszowych i eksploatacyjnych. Jako osoba (wówczas) małoletnia i ucząca się nie była w stanie utrzymać lokalu i pozyskiwać środków pozwalających na regulowanie należności obciążających lokal. N. D. w miarę możliwości starała się pozyskiwać chociaż częściowe środki na swoje utrzymanie, tak aby odciążyć budżet rodzinny, pracując w wakacje oraz udzielając korepetycji, jednak było to kwoty niewielkie i wystarczały jedynie na zakup podręczników czy też szkolnych przyborów. Co więcej N. D. nie ma możliwości zamieszkania w innym lokalu, ani wynajęcia go w warunkach wolnorynkowych (pismo k. 71-74).

M. M. (1) nie zajął stanowiska w sprawie do końca postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Lokal opisany w pozwie wchodzi w skład komunalnego zasobu mieszkaniowego i pozostaje w zarządzie Zakładu (...) w D. M. m.st. W. (okoliczność bezsporna).

W dniu 01 stycznia 2000 roku pomiędzy Gminą (...) Centrum – (...) – Zarządem (...) z siedzibą w W. a I. D. i E. D. (pozostających wówczas w związku małżeńskim) została zawarta umowa najmu lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W.. Przedmiotowy lokal o powierzchni użytkowej 31,61 m² składa się z jednego pokoju, kuchni, przedpokoju, wc i łazienki.

(dowód: umowa k. 3 - 5)

Z uwagi na znaczne zaległości w opłatach za korzystanie z lokalu, Zakład (...) pismami z dnia 04 grudnia 2013 roku skierowanymi do I. D. i E. D. wezwał pozwanych do uiszczenia zaległości w kwocie 41.796,58 zł, wyznaczając przy tym dodatkowy trzydziestodniowy termin na spłatę. Jednocześnie w/w zostali pouczeni, iż bezskuteczny upływ terminu będzie skutkowało wypowiedzeniem umowy najmu i skierowaniem do Sądu pozwu o eksmisję i zwrot należnych kwot.

(dowód: wezwania k. 6-7)

Zważywszy, iż pozwani nie spłacili w wyznaczonym terminie zadłużenia, Zakład (...) pismami z dnia 27 stycznia 2014 roku wypowiedział w/w umowę najmu przedmiotowego lokalu ze skutkiem jej rozwiązania na dzień 31 marca 2014 r. Pisma te zostały doręczone M. M. (1) – domownikowi.

(dowód: wypowiedzenia k. 6-7, przesłuchanie pozwanej w charakterze strony – protokół rozprawy z dnia 09.11.2015r. na płycie CD, k. 117)

Pismami z dnia 08 kwietnia 2014 roku Zakład (...) wezwał pozwanych I. D. i E. D. do opróżnienia zajmowanego lokalu oraz zdania go protokołem zdawczo odbiorczym w terminie 14 dni.

(dowód : wezwania k. 12-13)

W lokalu obecnie zamieszkuje I. D. wraz ze swoim partnerem M. M. (1), a także E. D. oraz N. D..

N. D. ma skończone 18 lat, niedawno zdała maturę i znalazła pracę w piekarni – uzyskuje dochód w wysokości ok. 300-400 zł tygodniowo. W liceum pozwana była pilną uczennicą, zaangażowaną w sprawy szkoły, niesprawiającą problemów wychowawczych. W czasie wakacji oraz podczas weekendów pracowała dorywczo oraz udzielała korepetycji, aby móc kupić sobie podręczniki i pomoce szkolne. Pozwana podjęła studia dzienne, dlatego w trakcie roku akademickiego nie będzie mogła poświęcić pracy tyle czasu ile dotychczas. Pozwanej nie stać na wynajęcie lokalu na wolnym rynku, nie ma również możliwości zamieszkania w innym lokalu niż ten dotychczas zajmowany.

E. D. ma 60 lat, jest zdrowy. Pozwany obecnie nie pracuje, ale nie jest zarejestrowany w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna. Pozwany nadużywa alkoholu.

M. M. (1) pracuje jako listonosz, zarabia ok. 2.000,00 zł miesięcznie. Wspiera finansowo swoją partnerkę I. D., która zarejestrowana jest jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Pozwany przed wprowadzeniem się do lokalu nr (...) przy ul. (...) w W., mieszkał w G., gdzie w dalszym ciągu mieszkają jego matka z siostrą. Dojeżdżał wówczas do pracy w W..

(dowód: przesłuchanie pozwanej N. D. w charakterze strony – protokół z rozprawy z dnia 27.07.2016 r. na płycie CD k. 92, transkrypcja k.99-103, przesłuchanie pozwanej I. D. w charakterze strony – protokół z rozprawy z dnia 27.07.2016 r. na płycie CD k. 92, transkrypcja k. 103-106) zeznania świadka B. S. – protokół z rozprawy k. 85v-86, decyzja k. 46)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, których autentyczność nie została podważona w toku procesu. Sąd czyniąc ustalenia faktyczne oparł się również na zeznaniach przesłuchanego w sprawie świadka B. S., które uznać należało w całości za wiarygodne jako obiektywne i logiczne. Sąd dał wiarę także zeznaniom pozwanych I. i N. D., jako że ich relacja znalazła potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż pozwany M. M. (1) nie zajął stanowiska w sprawie wobec tego Sąd wydał względem niego wyrok zaoczny stosownie do art. 339 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 222 §1 k.c. właściciel może żądać od osoby, która faktycznie włada jego rzeczą ażeby rzecz została mu wydana, chyba, że tej osobie przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

W sprawie o eksmisję przedmiotem badania Sądu jest zatem to, czy osoba pozwana posiada tytuł prawny do zajmowanego lokalu, a tym samym skuteczne wobec właściciela uprawnienie do władania lokalem, a także czy w razie orzeczenia eksmisji pozwanej przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego.

Zgodnie zaś z treścią art. 11 ust.1 i ust. 2. pkt 2 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego jeżeli lokator jest uprawniony do odpłatnego używania lokalu, wypowiedzenie przez właściciela stosunku prawnego może nastąpić tylko z przyczyn określonych w ust. 2 - 5 oraz w art. 21 ust. 4 i 5 niniejszej ustawy. Wypowiedzenie powinno być pod rygorem nieważności dokonane na piśmie oraz określać przyczynę wypowiedzenia. Nie później niż na miesiąc naprzód, na koniec miesiąca kalendarzowego, właściciel może wypowiedzieć stosunek prawny, jeżeli lokator jest w zwłoce z zapłatą czynszu lub innych opłat za używanie lokalu co najmniej za trzy pełne okresy płatności pomimo uprzedzenia go na piśmie o zamiarze wypowiedzenia stosunku prawnego i wyznaczenia dodatkowego, miesięcznego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt, iż powód Miasto S. W. jest właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się przy ul. (...) w W., które na podstawie umowy najmu z dnia 1 stycznia 2000 roku wynajęło I. D. i E. D. przedmiotowy lokal, zaś w dacie wydania wyroku w przedmiotowym lokalu zamieszkiwali oprócz w/w również ich wspólna córka N. D. oraz partner I. M. M..

Bezspornym jest ponadto, iż pozwani pozostawali w zwłoce z zapłatą czynszu za wynajmowany lokal mieszkalny za ponad trzy pełne okresy płatności, a o istniejącej zaległości strona pozwana miała wiedzę. Bezspornym jest również fakt, że powód spełniając wymogi określone w art. 11 w/w ustawy dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy najmu przedmiotowego lokalu (poprzedzając je wymaganym wezwaniem do zapłaty zaległości), ponieważ pozwani pomimo wyznaczonego im terminu nie uregulowali zaległości za czynsz. Warto zauważyć, że pozwani nie kwestionowali tego, że zapoznali się z rzeczoną wypowiedzeniem (vide: protokół z rozprawy w dniu 14 kwietnia 2015 r. k. 27-28). W takiej sytuacji sąd nie miał żadnych podstaw, aby uznać, że wypowiedzenie umowy najmu nie było skuteczne. Należało zatem stwierdzić, iż pozwani na skutek pisemnego wypowiedzenia umowy najmu, utracili tytuł prawny do opisanego w pozwie lokalu. Powyższe uzasadniało orzeczenie wobec nich eksmisji na podstawie art. 222 § 1 k.c.

Stosownie do treści art. 14 ust. 1 u. o. p. l. w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których nakaz dotyczy. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu.

Natomiast zgodnie z ust. 4 art. 14 Sąd nie może orzec o braku uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego wobec kobiety w ciąży, małoletniego, niepełnosprawnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej lub ubezwłasnowolnionego oraz sprawującego nad taką osobą opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą, obłożnie chorych, emerytów i rencistów spełniających kryteria do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej, osoby posiadającej status bezrobotnego, osoby spełniającej przesłanki określone przez radę gminy w drodze uchwały - chyba że osoby te mogą zamieszkać w innym lokalu niż dotychczas używany. Przy czym w oparciu o art. 14 ust. 3 powołanej wyżej ustawy Sąd – przy orzekaniu w przedmiocie lokalu socjalnego – winien wziąć każdorazowo pod uwagę również dotychczasowy sposób korzystania z lokalu oraz szczególną sytuację materialną i rodzinną danej osoby.

Natomiast to, czy zachodzi konieczność zastosowania w/w przepisu zależy wyłącznie od statusu pozwanego. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 listopada 2001 roku w sprawie III CZP 66/01 (OSNC 2002/9/109) wyraził pogląd, iż: „Przepisy art. 14 i 15 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego mają zastosowanie w sprawach o opróżnienie lokalu przeciwko osobom, które były lokatorami w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, zaś z ochrony przewidzianej w art. 14 ww. ustawy nie korzystają osoby, które nigdy nie dysponowały tytułem prawnym do zajmowanego lokalu, w tym osoby, które objęły

go samowolnie”. Tym samym konieczność stosowania tych zapisów zdeterminowana jest ustaleniem czy pozwanemu przysługiwał status lokatora w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy. Art. 2 ust 1 pkt. 1 cytowanej ustawy stanowi, że „Ilekcroć w ustawie jest mowa o lokatorze - należy przez to rozumieć najemcę lokalu lub osobę używającą lokal na podstawie innego tytułu prawnego niż prawo własności”. Ustawodawca zawarł więc bardzo szeroką i pojemną definicję, której doprecyzowanie pozostawił praktyce i doktrynie. Istotnym przy właściwej interpretacji tego przepisu jest zwrócenie uwagi na fakt, że zapis ustawowy dotyczy tylko i wyłącznie osób posiadających jakikolwiek tytuł prawny do używania lokalu. Tym samym lokatorem jest zarówno najemca, podnajemca, jak i członek spółdzielni używający lokalu na podstawie przysługującego mu spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, osoba mająca służebność mieszkania, używająca lokalu mieszkalnego na podstawie użytkowania lub nieodpłatnego użyczenia itp. Lokatorem jest także osoba, której przysługuje tytuł prawny do używania lokalu wspólnie z innym lokatorem (tak też M. N. w Monitorze Prawniczym 2001/19/961 Ochrona praw lokatorów”). Istotnym jest również, by lokal był użytkowany w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych.

W sprawie bezsporne jest, iż pozwani w świetle powyższej interpretacji posiadali status lokatora. Jak już bowiem wskazano pozwani korzystali z lokalu na podstawie umowy najmu, natomiast pozwany M. M. (1) na podstawie umowy użyczenia. Mając zatem na uwadze fakt, iż pozwani mieli status lokatora konieczne stało się rozważenie, czy po ich stronie istniały przesłanki do uzyskania prawa do lokalu socjalnego.

Analizując okoliczności przedmiotowej sprawy Sąd w oparciu o art. 14 ust. 4 wspomnianej ustawy uznał za konieczne orzeczenie o uprawnieniach do otrzymania lokalu socjalnego pozwanej I. D.. Pozwana jest osobą posiadającą status osoby bezrobotnej, bez prawa do zasiłku. Niemożność podjęcia pracy spowodowana jest złym stanem zdrowia – urazem nogi, który nie pozwala na swobodne poruszanie się czy chociaż przyjęcie pozycji stojącej. Pozwana nie ma możliwości zamieszkania w innym lokalu ani wynajęcia go na warunkach wolnorynkowych. W świetle poczynionych przez Sąd w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych niewątpliwym jest, że pozwana I. D. spełnia przesłanki do uznania jej za objętą ochroną wynikającą z treści powołanych wyżej przepisów.

Orzeczenie o prawie do lokalu socjalnego dla pozwanej N. D. uzasadnione jest na podstawie art. 14 ust. 3 w/w ustawy. N. D. jest młodą osobą, dopiero wkraczającą w dorosłe życie. Nie może liczyć na wsparcie finansowe ze strony rodziców, dlatego od najmłodszych lat podejmowała prace dorywcze aby wspomóc domowy budżet. Obecnie pozwana podjęła studia dzienne oraz pracuje w piekarni. Doświadczenie życiowe wskazuje, że takie osoby jak pozwana: młode, bez wykształcenia ani wyuczonego zawodu są najbardziej narażone na wahania na rynku pracy. Takiego źródła zarobkowania nie można zatem uznać w żadnej mierze za trwałe i gwarantujące w miarę stały dochód w dłuższej perspektywie czasowej. Podkreślić należy, że uprawnienie do mieszkania, ze względu na swe funkcje, wiąże się z prawami osobistymi, tj. godnością człowieka, ponieważ radykalną alternatywę do posiadania mieszkania stanowi bezdomność. W określonych wypadkach osobisty charakter uprawnienia może mieć dominujące znaczenie, np. w razie rozstrzygnięcia o prawie do lokalu socjalnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21.12.2006 r., III CZ 90/06, Wokanda 2004/9/8). Pozbawienie N. D. uprawnienia do lokalu socjalnego wpłynie niekorzystnie na jej i tak trudną sytuację życiową. Wychowywała się w rodzinie z problemem alkoholowym, co ewidentnie wpływa niekorzystnie na rozwój dziecka. Mimo to pozwana zawsze dobrze się uczyła, w obiektywnie trudnych warunkach. To nieodpowiedzialność jej rodziców, a nie jej własne zachowanie, doprowadziło do sytuacji, że na starcie dorosłego życia została zagrożona bezdomnością, zamiast spokojnie kontynuować naukę na studiach wyższych, mieszkając z rodzicami albo otrzymując od nich środki na zamieszkanie w innym miejscu (jak to ma miejsce w przypadku większości studentów). Pozwana nie ma możliwości zamieszkania w innym lokalu, skromne zarobki nie pozwalają jej na samodzielne wynajęcie lokalu. Ponownie trzeba podkreślić, że nie należy tracić z pola widzenia tego, iż to nie działania czy raczej zaniechania pozwanej doprowadziły do zadłużenia lokalu, a dalej do eksmisji pozwanych. Mając zatem na uwadze trudną sytuację finansową i rodzinną pozwanej, a także okoliczność, że nie jest ona w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb mieszkaniowych, zasadnym jest przyznanie jej uprawnienia do lokalu socjalnego, gdyż brak orzeczenia o prawie do lokalu socjalnego byłby sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, o których mowa w art. 5 k.c. Poza tym nawet strona powodowa odnośnie tej pozwanej wniosła o przyznanie lokalu socjalnego pozostawiła do uznania sądu, nie wnosząc o jego oddalenie.

Odnosnie pozwanych E. D. oraz M. M. (1) Sąd uznał iż nie należą oni do żadnej z grup wymienionych w treści art. 14 powołanej wyżej ustawy, a zatem nie mógł przyznać im lokalu socjalnego. Co się tyczy E. D. Sąd miał na uwadze to, że pozwany jest osobą dorosłą, zdrową, nie korzysta z renty, nie jest emerytem, nie posiada statusu osoby bezrobotnej, gdyż nie zarejestrował się w Urzędzie Pracy (w każdym razie nie wykazał, aby się zarejestrował). Nie korzysta on ponadto z pomocy opieki społecznej, co znamionowałoby, iż znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej. Nadto, to między innymi właśnie zachowanie pozwanego, nadużywającego alkoholu spowodowało powstanie zaległości z tytułu opłat czynszowych i eksploatacyjnych. W ocenie Sądu takie postępowanie nie zasługuje na akceptację, a pozwany na ochronę w postaci przyznania uprawnienia do lokalu socjalnego. Odnosnie zaś pozwanego M. M. (1) Sąd miał na względzie przede wszystkim to, że pozwany osiąga zarobki wysoko przewyższające minimalną płacę oraz – jak wynika z zeznań przesłuchiowanych w sprawie pozwanych w pewnym sensie dysponuje lokalem, w którym mieszkał zanim przeprowadził się do lokalu stanowiącego własność powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie powołanych wyżej przepisów prawa orzekł jak w pkt 2. i 3. wyroku.

W myśl art. 14 ust. 6 w/w ustawy Sąd orzekając o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego w stosunku do pozwanych I. D. i N. D. nakazał wstrzymanie wykonania opróżnienia lokalu do czasu złożenia im przez m.st. W. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Z tego względu Sąd orzekł jak w pkt 4 wyroku.

Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika pozwanej N. D. o przyznanie uprawnienia do indywidualnego lokalu socjalnego. Zgodnie z art. 14 ust. 1 u.o.p.l. w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których nakaz dotyczy. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu. Ust. 2 w/w przepisu stanowi wprost, że jeżeli w wyroku orzeczono o uprawnieniu, o którym mowa w ust. 1, dwóch lub więcej osób, gmina jest obowiązana zapewnić im **co najmniej jeden** lokal socjalny. Wykładnia w/w przepisu prowadzi bezspornie do dwóch wniosków. Po pierwsze, decyzja o sposobie rozdysponowania lokalami socjalnymi należy wyłącznie do gminy, a nie Sądu, który orzeka tylko o uprawnieniu bądź jego braku do lokalu socjalnego. Przepis ust. 2 nie jest bowiem adresowany do sądu, lecz do gminy, realizującej obowiązki gospodarowania zasobem mieszkaniowym, obejmującym także lokale przeznaczone na wynajem jako socjalne. Po drugie zaś, ustawodawca dopuszcza, aby w sytuacji gdy w wyroku eksmisyjnym orzeczono o uprawnieniu do lokalu socjalnego dwóch lub więcej osób, osoby te mogły otrzymać więcej niż jeden lokal socjalny (zob. wyrok WSA w Krakowie z dnia 31 stycznia 2012 r., (...) SA/Kr 199/11, LEX nr 1109076). Jeżeli nakaz opróżnienia lokalu dotyczy dwóch lub więcej osób, spośród których więcej niż jedna osoba jest uprawniona do otrzymania lokalu socjalnego, obowiązkiem **gminy** jest zapewnienie lokali socjalnych każdej z tych osób. Sposób realizacji tego obowiązku może jednak polegać na zapewnieniu wszystkim tym osobom jednego lokalu socjalnego, każdej z tych osób odrębnego lokalu socjalnego bądź kilku z tych osób lokalu socjalnego odrębnego od lokalu socjalnego zapewnionego pozostałym kilku osobom. Mając powyższe na uwadze, wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie na etapie postępowania **sądowego**. Zasadnym wydaje się ponowienie go po ewentualnym uprawomocnieniu się wyroku, kierując ów wniosek bezpośrednio do powoda.

O kosztach zastępstwa procesowego pozwanej N. D. pełnionego przez pełnomocnika z urzędu r.pr. M. R. Sąd orzekł w oparciu o treść § 15 w związku z treścią § 10 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, które miało zastosowanie na mocy przepisów przejściowych.

O kosztach postępowania w stosunku do pozwanego M. M. (1), który jako jedyny z pozwanych osiąga stałe regularne dochody, Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik. W związku z tym, że stroną nieomal w całości wygrywającą proces był powód, Sąd zasądził od pozwanego M. M. (1) na jego rzecz kwotę 320 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na które złożyły się: opłata od pozwu w wysokości 200 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika reprezentującego stronę powodową, ustalone na sumę 120 zł na podstawie § 9 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

(...). Ponadto pozwany obowiązany jest zwrócić na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nieuiszczone koszty sądowe, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej N. D..

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów w stosunku do pozostałych pozwanych E. D., I. D. i N. D. Sąd oparł na zapisach art. 102 k.p.c. Faktem jest, iż powództwo zostało uwzględnione w całości, co oznacza, że pozwani powinni zasadniczo ponieść wszelkie związane z tym koszty, które powstały po stronie ich przeciwnika procesowego, a które były kosztami koniecznymi i celowymi. Jednakże zdaniem Sądu trudna sytuacja życiowa i majątkowa pozwanych uzasadniała uznanie, że po ich stronie zachodzą okoliczności pozwalające na odstępianie od ogólnych reguł rządzących rozstrzygnięciem o kosztach procesu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Z/ Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi pozwanej (bez pouczenia).